

Nr 140.

Av herrar **Branting** och **Wahlmark**, om dels anslag till en provisorisk befattning som speciallärare i hygien vid universitetet i Uppsala, dels ett extra forskningsanslag åt professor **J. L. Reenstierna**.

Vid universitetet i Uppsala finnes en professur i hygien och bakteriologi och vid universitetet i Lund en professur i allmän patologi, bakteriologi och allmän hälsovård. Den förra professuren innehaves för närvarande av professor **J. L. Reenstierna**, den senare av professor **A. V. Lindau**.

Enär det från ämnet bakteriologi väsentligen artskilda ämnet hygien, resp. allmän hälsovård, numera så vuxit ut, att dessa båda ämnen knappast tillfredsställande kunna skötas av en och samma person, föreslog universitetsberedningen i sitt betänkande år 1937, att hygien resp. allmän hälsovård i Uppsala och Lund skulle utbrytas ur nämnda professurer och få sin egen målsman, en speciallärare.

Till innevarande års riksdag har chefen för ecklesiastikdepartementet föreslagit provisoriskt inrättande av en befattning som speciallärare i hygien vid universitetet i Lund. Däremot har ej något motsvarande förslag framlagts beträffande en speciallärarbefattning i hygien vid universitetet i Uppsala. Enligt undertecknades förmenande föreligga dock starka skäl för vidtagande av en likartad anordning vid Uppsala universitet.

Innehavaren av professuren i hygien och bakteriologi i Uppsala, professor **Reenstierna**, är tillika föreståndare för spetälskevården i Sverige. Professor **Reenstierna** bedriver ett betydelsefullt vetenskapligt arbete rörande spetälska och har för den skull enligt Kungl. Maj:ts beslut åtnjutit tjänstledighet från den 1 juli 1936 till och med den 30 juni innevarande år. Enär professor **Reenstiernas** arbete bl. a. även kräver långa upprepade forskningsresor till vissa utomeuropeiska länder, har han under sin tjänstledighetstid erhållit ett årligt extra forskningsanslag på 3,000 kronor. Ytterligare erinras därom, att universitetskanslern i november 1938 dels föreslagit inrättande av en personlig forskningsprofessur för professor **Reenstierna**, med anknytning till statens bakteriologiska laboratorium, dels förordat, att **Reenstierna** även fortsättningsvis och till den dag han inträder i pensionsåldern (16 april 1947) må få komma i åtnjutande av nyssnämnda forskningsanslag. Nämnda föranstaltanden och förslag ha givetvis motiverats av den betydelse som tillmätts det av professor **Reenstierna** bedrivna arbetet.

Då nu den **Reenstierna** beviljade tjänstledigheten inom kort är tilländalupen och han skall upptaga sin ordinarie tjänst vid universitetet i Uppsala, aktualiseras frågan om den honom åliggande undervisningsskyldigheten.

Denna innefattar för närvarande skyldighet att giva tvenne föreläsnings- och laborationskurser per läsår i bakteriologi för medicine studerande, en kurs i hygien för medicine kandidater samt slutligen en kurs i hygien för blivande lärare. Det torde utan vidare förstås, att denna stora undervisningsbörda måste lägga hinder i vägen för professor Reenstiernas vetenskapliga arbete.

Om en speciallärarbefattning i hygien bleve inrättad vid Uppsala universitet, skulle härmed möjligheter öppnas för en vetenskaplig forskning jämväl inom detta alltmera betydelsefulla ämne. Men härmed skulle även det syftet nås, att professor Reenstierna skulle få väsentligt större tid att ägna sig åt sitt vetenskapliga arbete. Enligt vad vi erfarit, skulle han själv finna det ur forskningssynpunkt att föredraga, om han under sin återstående tid före pensionsålderns inträde kunde få bibehålla sin nuvarande professor vid Uppsala universitet men med en undervisningsskyldighet minskad därhän att han endast bleve skyldig att själv giva ovannämnda tvenne kurser i bakteriologi, under det att undervisningen i hygien finge läggas på en speciallärare. Härmed skulle planen på inrättande av en särskild forskningsprofessur för professor Reenstierna bortfalla. Med den anordningen, att Reenstierna på angivet sätt fortfarande blir bunden vid Uppsala universitet, beaktas även den av universitetsberedningen framförda synpunkten, att det är av värde för forskningen, om vederbörande vetenskapsman kan stå i direkt kontakt med den studerande ungdomen, en synpunkt som särskilt gjordes gällande, när det år 1935 var frågan om att skapa ett personligt forskningsinstitut i Stockholm för professor Siegbahn.

Med återopande av vad sålunda anförts få vi härmed föreslå,

att riksdagen ville *dels* bevilja ett anslag till inrättande av en provisorisk befattning som speciallärare i hygien vid Uppsala universitet, *dels* i enlighet med universitetskanslerns förslag bevilja professorn i hygien och bakteriologi vid Uppsala universitet J. L. Reenstierna ett årligt extra forskningsanslag å 3,000 kronor, att utgå till dess han inträder i pensionsåldern och att av honom användas i Sverige eller i utlandet som understöd åt hans forskning särskilt rörande spetälska.

Stockholm den 23 januari 1939.

G. Branting.

C. P. Wahlmark.